

Pfv.IV.22.128/2012/3.szám

A Kúria a dr. Czeglédy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Czeglédy Csaba ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Martin Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt a Pécsi Törvényszék előtt 11.P.20.653/2012. számon megindított és a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.594/2012/8. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 12. és 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak megtéríteni, külön felhívásra.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy a .. internetes portálon a ..-én „...” címmel megjelentekkel azonos helyen, módon, betűnagysággal helyreigazításként tegye közzé a következőket: „A cikk címével valótlan tényt állítottunk. Ezzel szemben a valóság az, hogy .. által benyújtott, „A .. szövése és borászata” című szakdolgozatról a bíráló által 1984. május 9-én készített egyoldalas bírálatban szereplő szöveg és szövegrészlet kritikák konkrét oldalszám szerinti utalásai, oldalszám szerinti egyezést mutatnak .. 1980-ban benyújtott azonos című, de hosszabb terjedelmű szakdolgozatával. A bírálati szövegnek és .. szakdolgozata szövegének egybevetése azonban nem alkalmas eljárás arra, hogy az eljáró bizottság .. szakdolgozatával kapcsolatban

szerzői jogi megállapításokat tegyen, mindez nem jelenti azt, hogy a plágium gyanúja igazolódott, de nem is lehet azt elvetni". Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – annak fellebbezett részében – részben megváltoztatta, és annak közlésére kötelezte az alperest, hogy a cikk címében valótlannul állították, hogy .. dolgozata egyezik ex-sógora dolgozatával. Ezzel szemben a valóság az, hogy .. „A .. szövegszerző és szerkesztő” című szakdolgozata nem áll rendelkezésre, ezért a két mű szövegszerzői egyezőségének kérdésében állást foglalni, szerzői jogi megállapítást tenni nem lehet.

Az ítélet tábla határozata indokolásában megállapította: az alperes a kifogásolt cikk címében egyértelműen tényállítást közölt azzal, hogy „... dolgozata egyezik ex-sógora dolgozatával”. E tényállítás valóságát az alperes nem bizonyította, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte helyreigazító közlemény közzétételére. A felperes sajtó-helyreigazítási kérelmében és keresetlevelében kifejezésre juttatta a való tények közzététele iránti igényét is. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a helyreigazítás felperes által közzétenni kért szövege a helyreigazító közleménnyel szemben támasztott követelményeknek nem felel meg. A sajtócikk nem foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a főiskolai diploma megszerzése során a felperes mennyiben tett eleget a jogszabályokban és a felsőoktatási intézmény szabályzatában rögzített előírásoknak, ezért az ezzel kapcsolatos megállapítások közzétételére nem kötelezhető. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság által megfogalmazott helyreigazító közlemény a való tények kifejezésre juttatása körében, a helyreigazításhoz szükséges mértéket mind tartalmában, mind terjedelmében túllépi, ezért a helyreigazítás szövegét – az egyetemi bizottság 2012. május 15-én publikált jelentését alapul véve – az érvényesített jog tartalmi körén belül, az elsőfokú bíróságtól eltérően határozta meg.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokú ítélet részbeni helybenhagyását kérte azzal, hogy a helyreigazításban a bírálati szöveg és a szakdolgozat egybevetésére vonatkozó közlés vonatkozásában a kereset elutasítását indítványozta. Másodlagosan a kereset teljes elutasítását kérte.

Érvelése szerint a jogerős ítélet is elismerte, hogy a felperes által közzétenni kért szöveg a helyreigazító közleménnyel szemben támasztott követelményeknek nem felelt meg. Az a kifogásolt mondat, hogy „... dolgozata egyezik ex-sógora dolgozatával”, azt jelenti, hogy a két dolgozat teljesen azonos.

A felperes hivatkozott a .. vizsgálóbizottságának jelentésére és

tartalmára. Mivel a jogerős ítélet ennek tartalmát teljesen figyelmen kívül hagyta, ezért sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését és a Pp. 164. § (1) bekezdését, amikor azt állította, hogy az alperes bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Sérti továbbá a Pp. 163. § (2) bekezdését, mivel a bizottság jelentésében foglaltakat egyik fél sem vitatta. A vizsgálóbizottság jelentése tartalmazza, hogy a ..-féle dolgozatról készített egyoldalas bírálatban szereplő szöveg és szövegrészlet kritikák konkrét oldalszám szerinti utalásai, oldalszám szerinti egyezést mutatnak a ..-féle dolgozattal. A ..-féle dolgozat tartalma tehát részben megegyezik a ..-féle dolgozat tartalmával. Ebből következően az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett a helyreigazító közleményben, amikor a részbeni egyezést megállapította és ezen túlmenően a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem kifejtette azt is: szerzői jogi megállapítások nem képezhetik helyreigazítás tárgyát.

Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 253. § (2) bekezdését, valamint a Pp. 215. §-ában foglaltakat, mert a helyreigazítani kért közlemény azt az egy mondatot tartalmazta, hogy a két dolgozat egyezik, így tehát e tárgyban terjeszthető elő kereset. Azt megállapíthatja az ítélet, hogy egyezik vagy részben egyezik a két dolgozat, de szerzői jogi megállapításokat nem tehet. Ezt a rendelkezést azért sérti a másodfokú ítélet, mert olyan tárgyban hozott döntést, amelyben nem volt kereset.

Hivatkozott a Pp. 253. § (3) bekezdésére is, mely szerint az első fokú ítéletet csak olyan irányban lehet megváltoztatni, amilyen irányban a fellebbezés előterjesztésre került. Az alperes fellebbezése a kereset teljes elutasítására irányult, így a másodfokú bíróság e körben határozhatott volna. A PK 15. számú állásfoglalás alapján csak a kérelem és ellenkérelem korlátai között határozhatja meg a helyreigazítás szövegét, így ez esetben is köti a Pp. 215. §-a. A felperes keresetében az egyezés tényét vitatta, így a bíróság az egyezés, illetve részbeni egyezés magyarázataként a helyreigazító közleményben nem fűzhet módszertani kommentárt az ítélet rendelkező részében. Olyan irányban hozott a jogerős ítélet megváltoztató ítéletet, amelyre nem volt előterjesztve fellebbezés, amely a felperesre kedvezőbb ítéletet eredményezett. Ez az eljárás sérti az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Római Egyezményt és az ahhoz tartozó kiegészítő jegyzőkönyveket, sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, a jogorvoslathoz való jogot, amit az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és (7) bekezdése biztosít. Mindezek alapján a Ptk. 79. § (1) bekezdését is sérti az ítélet, amikor megállapította: az a valóság, hogy a ..-féle dolgozat nem áll rendelkezésre, ezért a két mű szövegegyezésében állást foglalni, szerzői jogi megállapítást tenni nem lehet. Az a ténymegállapítás, hogy valótlan a közlés, miszerint a két dolgozat egyezik, milyen

indokokra vezethető vissza, illetve összevethető-e a két szöveg, az ítélet indokolására tartozó vélemény. A szerzői jogi megállapítások tételére vonatkozó lehetőség értékelése is vélemény, így helyreigazításnak tárgya nem lehet. A jogerős ítélet tévesen, a szövegszerű egyezés kérdését összemossa a szerzői jogi megállapításokkal, e tekintetben az első fokú ítélet pontosabb volt. Abból, hogy a két dolgozat szövege akár részben egyezik, nem következik a plágium vagyis a szerzői jog megsértése. Az elsőfokú bíróság ítéletében az egyetemi bizottság jelentésének a kimondása, a benyújtott helyreigazítási kérelem tartalmán túlterjeszkedik.

Másodlagos felülvizsgálati kérelme vonatkozásában azt adta elő az alperes, hogy a két irat tartalmának összehasonlításáról alkotott értékítéletet, véleményt közölt, amely vonatkozásában helyreigazításnak nincs helye.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A felperes kereseti kérelmében az alperes által a .. internetes portálon ..-én megjelentetett „... dolgozata egyezik ex-sógora dolgozatával” című cikkben közöltek miatt kérte sajtó-helyreigazítás közzétételére kötelezni az alperest.

Az írás azzal foglalkozott, hogy .. 1984-ben írt „... szövésszete és borászata” című, a .. Tanárképző Karán beadott szakdolgozata eltűnt a könyvtárból, csupán a szakdolgozat bírálata áll rendelkezésre, amely alapján próbálták rekonstruálni .. dolgozatát. Ebben a bírálatban jelzett hibák több ponton megegyeztek .., .. ex-sógora korábban készített szakdolgozatában olvasható hibákkal.

A felperes e cikkel kapcsolatban előterjesztett helyreigazítási kérelmében és keresetében - a felülvizsgálattal érintett rész tekintetében - azt sérelmezte, hogy a cikkben összességében és részleteiben is valótlan állításokat híreszteltek. Azt a hamis látszatot keltették, mintha .. jogsértő módon szerzett volna diplomát. Ezzel szemben az igazság az, hogy a jogszabályokban és a felsőoktatási intézmény szabályzatában rögzített előírásoknak eleget tett, jogszerűen szerezte meg a főiskolai diplomáját, továbbá az egyetemi vizsgálóbizottság 2012. május 15-én publikált jelentése szerint sem merült fel jogsértés és a .. az ügyet lezártak tekinti.

A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül kötelezte az alperest sajtó-helyreigazításra a következők miatt.

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdése értelmében, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak,

híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, és ehhez képest melyek a való tények.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a két dolgozat egyezőségéről általa közöltek véleménynyilvánításnak minősülnek, ezért sajtó-helyreigazításnak nincsen helye. A jogerős ítélet helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy egyértelműen tényállításról van szó. Az a kijelentés, hogy a hivatkozott két dolgozat megegyezik, nem tekinthető értékelésnek, bírálatnak, vélemény kifejtésének. A közlés ugyanis konkrétan azt állítja, hogy a két dolgozat azonos. Ezért téves az alperes felülvizsgálati álláspontja, miszerint csupán véleményt alkotott, ezért sajtó-helyreigazításra nem kötelezhető.

Ezt követően azt kellett vizsgálni a felülvizsgálati eljárásban, hogy a jogerős ítélet által közzétenni rendelt helyreigazítás szövege megfelel-e a helyreigazítási, illetve a kereseti kérelemben foglaltaknak.

A PK 15. számú állásfoglalás szerint a bíróság a keresetnek való helytadás esetén határozatában, a kérelem és ellenkérelem korlátai között, belátása szerint állapíthatja meg a helyreigazítás szövegét. Ebből következően a bíróság jogosult a helyreigazító közlemény szövegét az érvényesített jog tartalmi körén belül meghatározni.

A PK 15. számú állásfoglalás alapján a helyreigazító közleménnyel szemben támasztott követelmény: a kifogásolt közlemény valóságsértő voltát szükség szerint, a való tényeket félre nem érthetően kell kifejezésre juttatni. A valóság feltüntetése tehát csak annyiban indokolt, amennyiben az a valótlanság megértéséhez, értelmezéséhez szükséges.

A fentiek alapján a bíróság az érvényesített jog tartalmi körén belül jogosult meghatározni a helyreigazítás szövegét.

Megállapítható, hogy a felperes helyreigazítási kérelmében és keresetében az alperestől kért helyreigazítás szövegében megjelölte a helyreigazítani kért tényállításokat, illetve, hogy milyen tartalmú közlemény közzétételét kéri.

A jogerős ítélet a megállapított jogsértő közlések vonatkozásában a kérelem tartalmi keretein belül határozta meg a helyreigazító közleményt, az elsőfokú bíróság által megfogalmazottakhoz képest szűkebb szövegterjedelemben, mivel az a helyreigazításhoz szükséges mértéket terjedelmében túllépte.

Az a körülmény, hogy az ítélet tábla a helyreigazítás szövegét terjedelmi okokból, az elsőfokú bíróság által közzétenni rendelt

szöveghez képest összefogottan, a cikk és a helyreigazítási kérelem tartalmi körén belül állapította meg, nem teszi megállapíthatóvá, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő. Erre a bíróságnak a PK 15. számú állásfoglalás alapján lehetősége van.

A felperes kérelmében azt állította, hogy valótlan az a közlés, miszerint dolgozata egyezik ex-sógora dolgozatával. Ezen állítás valótlanságát az elsőfokú bíróság is megállapította, és ennek helyreigazítására kötelezte az alperest. Az a körülmény, hogy a valóságként közzétenni rendelt közleményben milyen megállapításokat tett az elsőfokú bíróság, nem jelenti azt, hogy a jogerős ítélet a Pp. 215. §-ába valamint a Pp.253.§ (2) és (3) bekezdésébe ütközik akkor, amikor a való tényként megjelentetni rendelt közlés szövegét ettől eltérően, de a kereset tartalmi keretein belül határozta meg. A jogerős ítélet által közzétenni rendelt helyreigazítás a valóságnak megfelelően tartalmazta a való tényeket, vagyis azt, hogy miután .. szakdolgozata nem áll rendelkezésre, a két dolgozat szövegazonosságáról nem lehet állást foglalni.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperesnek felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel, ezért arról nem kellett rendelkezni.

A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdésének megfelelően a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére az alperes köteles az állam javára külön felhívásra.

Budapest, 2013. március 27.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő